

Združenje občin Slovenije

Robert Smrdelj, predsednik

ZADEVA: ODGOVORI NA VAŠA VPRAŠANJA POLITIČNIM STRANKAM

Spoštovani,

Zahvaljujemo se vam za vprašanja. Hrbtenica programa Skupne liste strank [Zeleni Slovenije](#) in [SG Stranka generacij](#) predstavlja simbiozo med demografsko realnostjo (Stranka generacij) in okoljsko nujnostjo (Zeleni Slovenije).

Na podlagi našega **Zeleno-modrega programa** in programov obeh strank, podajam odgovore na vprašanja o lokalni samoupravi. Naša vizija temelji na decentralizirani Sloveniji, kjer so občine motor trajnostnega razvoja in stebri socialne varnosti za vse generacije.

1. ŠTEVILO OBČIN – RES PROBLEM ALI LE PRIROČNA DIMNA ZAVESA?

Odgovor: Za našo listo število občin ni problem, temveč **prednost**, ki omogoča ohranjanje poseljenosti in identitete slovenskega podeželja. Število občin je "dimna zavesa" za sistemsko podfinanciranje. Občine obravnavamo kot **ključne razvojne partnerje**, ne pa kot podaljšek državne uprave. Država ne sme zgolj delegirati nalog, temveč mora zagotoviti vire za njihovo izvedbo.

2. CENTRALIZACIJA – SLOVENIJA JE MED NAJBOLJ CENTRALIZIRANIMI DRŽAVAMI

Odgovor: Slovenija potrebuje nujno decentralizacijo. Avtonomija občin je trenutno omejena s finančno odvisnostjo od Ljubljane.

- **Konkretne spremembe:** Uvedli bomo prenos dela odločanja o strateških virih (voda, kmetijska zemljišča, energetika) na lokalno raven. Zagovarjamo ustanovitev **energetskih zadrug**, kjer občine in občani sami upravljajo z viri in prihodki, kar krepi njihovo finančno avtonomijo.

3. PARTNERSKI DIALOG – NE LE NA PAPIRJU, AMPAK V PRAKSI

Odgovor: Partnerstvo pomeni soodločanje. Zagotovili bomo, da bodo reprezentativna združenja občin **obvezen člen v postopku priprave zakonov**, ki vplivajo na lokalno samoupravo (t.i. "lokalni veto" na predpise brez finančnega kritja).

- **Samostojen resor:** Podpiramo vzpostavitev močnega koordinacijskega telesa ali resorja, ki bo imel realno moč nadzora nad finančnimi tokovi med državo in občinami.

4. POKRAJINE – VEČ KOT 30 LET ČAKAMO

Odgovor: Da, naša stranka podpira **ustanovitev pokrajin** kot nujno drugo raven samouprave. Pokrajine morajo prevzeti naloge regionalnega razvoja, črpanja EU sredstev in upravljanja regionalne infrastrukture. Dokler pokrajin ni, se bomo zavzemali za **krepitev regionalnih razvojnih agencij**, ki morajo dobiti večje pristojnosti in stalne vire financiranja.

5. RAZVOJNE RAZLIKE – MAJHNE OBČINE NE MOREJO VEČ ČAKATI

Odgovor: Majhne občine so hrbtenica slovenskega prostora. Naš program predvideva:

- **Posebna sredstva za demografsko ogrožena območja:** Dodatna podpora za ohranjanje osnovnih storitev (pošte, banke, trgovine, javni prevoz).
- **Medgeneracijski centri:** Sistemsko financiranje gradnje centrov v manjših občinah, ki bodo nudili socialno varstvo starejšim in prostore mladim, s čimer ohranjamo poseljenost.

6. FINANCIRANJE OBČIN, POVPREČNINA

Odgovor: Nedopustno je, da občine s svojimi sredstvi krpajo državne naloge.

- **Uvedba avtomatske indeksacije:** Povprečnina mora biti zakonsko vezana na realno rast stroškov dela (plače v javnem sektorju) in inflacijo. Naš cilj je, da povprečnina v celoti pokrije zakonske naloge, da občinam ostanejo lastna sredstva za razvojne investicije.

7. EU SREDSTVA – ZARADI SLABE DRŽAVNE ORGANIZACIJE IZGUBLJAMO PRILOŽNOSTI

Odgovor: Razlog za neučinkovitost je pretirana birokratizacija in centralizirano odločanje.

- **Poenostavitev postopkov:** Zahtevamo prenos odločanja o manjših projektih (do 1 mio EUR) neposredno na regionalno raven ali združenja občin.
- **Tehnična pomoč:** Država mora zagotoviti strokovno ekipo ("mobilne enote"), ki bo manjšim občinam pomagala pri prijavi in vodenju zahtevnih projektov.

8. KADROVSKA PODHRANJENOST

Odgovor: Občine ne morejo biti "vsevedni" za vse administrativne zahteve države.

- **Sistemska podpora:** Spodbujali bomo **skupne občinske uprave** za specializirane naloge (javna naročila, varstvo okolja, prostorsko načrtovanje), ki jih bo država dodatno financirala.
- **Zmanjšanje birokracije:** Naš program se zavzema za drastično zmanjšanje števila podzakonskih aktov, ki občinam nalagajo administrativno delo brez dodane vrednosti za občane.

Zaključek: Zeleno-modra politika razume, da brez močnih in finančno stabilnih občin ni močne Slovenije. Decentralizacija, pravična povprečnina in zaščita lokalnih virov so naše ključne zaveze.

Izbira ZA VSE generacije.

Ljubljana, 25.2.2026